

[Skræppenberg-Nielsen.]

vore militærnægtere blev det af os fremsatte lovforslag aldrig vedtaget, men i stedet syltet i et udvalg, som så mange andre lovforslag er blevet det i tidens løb.

I dag har vi så en førstebehandling, ikke af et ligelydende, men i alle tilfælde af et i princippet med vort identisk forslag, denne gang ikke fremsat af os, men af medlemmer af det radikale venstres folketingsgruppe. Lad mig sige det sådan: vi er meget glade for, at hele spørgsmålet om værnepligtiges anvendelse til civilt arbejde igen er taget op til drøftelse i tinget, fordi vi som før er overbevist om, at en løsning, en bedre løsning, ikke blot for militærnægterne, men også for samfundet som helhed, mere og mere trænger sig på.

Fru Else-Merete Ross, der var ordfører for sit parti, da vort forslag var til første behandling den 6. april 1961, gav i sin tale dengang bl. a. udtryk for, at det radikale venstre gerne ville se på vort forslag i et udvalg. Også vi ønsker naturligvis i et udvalg at se nærmere på det lovforslag, vi nu behandler, men lad mig tilføje: vi vil mere end se. For at sige det kort, vi vil hjælpe med til at gøre lovforslaget bedre, vil hjælpe med til, at det bliver ophøjet til lov.

Det kan naturligvis kun glæde os, at forslagsstillerne i bemærkningerne til lovforslaget giver udtryk for, at ordet „samvittighed“ ikke blot som i gældende lov omfatter religiøse, etiske og humanistiske motiver, men også politiske motiver. Det er urealistisk at skelne mellem en etisk-moralsk og en politisk holdning, idet etik og politik er to sider af samme sag, nemlig et menneskes overbevisning. Vi er ganske enige i disse betragtninger. Strider en ung værnepligtigs politiske overbevisning mod den af regeringen førte udenrigs- og forsvarspolitik, og mener han, at en indtræden i militæret vil betyde en accept af denne politik og en devaluering af hans egen personlige integritet, må det efter vor opfattelse være en menneskeret at kunne nægte militærtjeneste.

I øjeblikket er tjenestetiden for almindelige værnepligtige 16 måneder og for værnepligtige under civilt arbejde 22 måneder. Det koster altså i øjeblikket 6 måneders forlænget tjenestetid at være militærnægter — vel at betragte som en slags straf for ikke at ville springe soldat, og jeg må jo

sige, at det forundrer mig en del, at forslagsstillerne ønsker at bevare det tillæg på 6 måneder, der her er tale om. Efter vor opfattelse er der ingen grund til at opretholde denne meget store tjenestetidsforskel, også fordi grundloven foreskriver, at ingen kan underkastes frihedsberøvelse på grund af sin overbevisning. Men de unge, hvis overbevisning kræver af dem, at de nægter militærtjeneste, straffes altså i dag med 6 måneders længere tjenestetid. Det er klart, at et sådant forhold bør ændres, også fordi det er en svær økonomisk belastning for militærnægterne i forhold til dem, der ønsker at være soldater. Der er jo også her i dag talt om ligestilling mellem på den ene side almindelige soldater og på den anden side de civile tjenstpligtige.

Der er vel næppe tvivl om, at også andre problemer i forbindelse med dette lovforslag vil blive rejst i det udvalg, der bør ned sættes. I denne forbindelse tror jeg vi må kikke lidt på og prøve at få afskaffet de ofte omfattende politimæssige afhøringer af militærnægtere og af vidner, som den nuværende lov forlanger.

Som allerede nævnt har vi den allerstørste sympati for dette lovforslag, og det ville glæde os meget, hvis det inden længe kunne blive ophøjet til lov, og i så fald helst med de af os omtalte ændringer indføjet. Hvor ville det egentlig være rart, hvis det endelig kunne lykkes at få endnu flere af de unge militærnægtere ud i et arbejde til glæde og gavn ikke alene for dem selv, men også for et samfund, der på visse og meget vigtige områder endnu skriger efter arbejdskraft! Jeg tror også, det ville være godt, hvis det overhovedet er muligt — jeg lagde mærke til, at indenrigsministeren havde visse betænkeligheder — at få nedlagt de meget dyre militærnægterleje, som vi i dag har. For når selv stormagterne på dette område af og til synes at kunne være fornuftige — det er jo sjældent, at stormagter er fornuftige — kan vi vel også her i landet være fornuftige, for så vidt angår den civile arbejdstjeneste. Vort parti ønsker ikke, at de unge, der ikke vil være soldater, skal have en fortrinnsstilling; vi ønsker ligeret mellem dem, der ønsker at være soldater, og dem, der ikke ønsker at være soldater. Det kunne